

‘omdat zij die er aanleiding toe geven, hoewel mijnes inziens ten hoogsten strafbaar, met eene geringe boete vrijkomen, en daarna hunne ongeoorloofde practijken voortzetten’.

Het is duidelijk dat de politiemans in hem zich hiertegen verzet. Wat de Afgescheidenen doen is niet zo maar het overtreden van de bepalingen op de kerkelijke genootschappen, maar het is een overtreding van art. 209 van het Wetboek van Strafrecht: het is rebellie. Volgens hem is duidelijk gebleken dat de artikelen in de Code Pénal niet voldoende zijn om de kwalijke praktijken tegen te gaan. Omdat het te verwachten is dat er meer van zulke bijeenkomsten zullen plaatsvinden, en het aantal personen dat ze bezoekt toeneemt, zijn hardere maatregelen nodig. Dat is dan ook zijn voorstel aan het stadsbestuur. Hij wil toestemming om, wanneer hij weer op moet treden, niet alleen proces-verbaal te mogen opmaken, maar de aanwezigen ook te mogen gebieden uit elkaar te gaan. En als dat geweigerd zou worden, zou de politie desnoods met geweld moeten kunnen optreden.

‘Welligt zouden dan eenige individuen zijn blootgesteld aan mishandeling eer men in staat zoude zijn daartusschen te komen, dan aan wie anders zouden zij het te wijten hebben dan aan zichzelf’.

Volgens hem laat art. 292 W. v. S. genoeg ruimte voor een dergelijk optreden, en dat zal veel meer indruk maken dan het optreden tot nu toe. Hij wijst er het stadsbestuur op dat de tussenkomst van de politie tot nu toe meer gediend heeft om de Afgescheidenen te beschermen, dan om hun samenkomsten tegen te gaan.

Hiervoor werd reeds een indicatie gegeven: mogelijk is de houding van het stadsbestuur nogal tolerant geweest⁴⁵). De indruk wordt versterkt door het volgende: op dezelfde dag dat de politiebeambte het bovenstaande schrijft aan B. en W. richten die ook een brief aan hem. Ze ‘nodigen hem daarbij tot de volgende punten uit’: Allereerst dat hij bij de huizen waar verboden godsdienstige bijeenkomsten worden gehouden zal laten waarschuwen, dat ze zich moeten houden aan het Koninklijk Besluit van 5 juli 1836 (en de bijeenkomsten dus moeten nalaten). Als ze dat niet doen, dus wanneer zich een herhaling voordoet, is de politie gerechtigd proces-verbaal op te maken. Dit lijkt nogal te liggen in de lijn van de directeur van politie. Maar met het volgende is dat waarschijnlijk niet meer het geval. Hij wordt er namelijk toe ‘uitgenodigd’ te zorgen, dat de woningen waar vergaderd wordt en de personen die daar vergaderen ‘door